

روش تدریس بسکتبال

در فرایند «اجتماعی سازی» ذکر این نکته حائز اهمیت است که کودک و نوجوان ابتدا در کوچک ترین هسته جامعه، یعنی خانواده با این مفهوم آشنا می شود و سپس در این مسیر با معلمان، همسالان و مربیان و شاید بسیاری افراد دیگر آن را تجربه می کند، هنرجویان به عنوان مربیان کودکان و نوجوانان بایستی با این وظیفه خطیر آشنا شوند و به درستی عمل کنند.

■ رفتار (Behavior)

عبارت از واکنشی که یک عمل یا کنش بیرونی از موجود زنده سر می زند. رفتار در انسان ها پیچیده تر از سایر موجودات می باشد.

■ نگرش (Attitude)

عبارت است از ترکیبی از باورها و هیجاناتی که فرد را پیشاپیش آماده می کند تا به دیگران، اشیا و پدیده ها به شیوه مثبت یا منفی نگاه کند و در نتیجه پیش بینی یا هدایت رفتار افراد را برعهده می گیرند. نگرش همان سازمان فرایندهای انگیزشی، عاطفی، ادراکی و شناختی افراد است.

دریبل

نوع دریبل	ساکن	کنترلی	سرعتی	قدرتی	با تعویض دست
محل قرارگیری دست با توپ	روی توپ	روی توپ	پشت و بالای توپ	روی توپ	کنار توپ
محل قرارگیری توپ نسبت به بدن	جلو و پهلو	جلو و پهلو	جلوتر از بدن	جلوی بدن	جلوی بدن
ارتفاع گیری دریبل	حداکثر تا کمر	پایین تر از کمر	حدود کمر	پایین تر از کمر	پایین تر از کمر
سرعت حرکت بازیکن حین دریبل	ساکن	سرعت متوسط	سرعت نزدیک به حداکثر	سرعت متوسط	ساکن یا سرعت متوسط
مهم ترین کاربرد	آمادگی هم تیمی ها و اعلام تاکتیک	نفوذ به حلقه در مقابل مدافع	اجرای ضد حمله	انتقال توپ از زمین	فریب مدافع

مهارت های مهاجم با توپ (شوت)

■ بهترین زاویه اشیا که موجب بیشترین بُرد پرتابی می شود، زاویه ۴۵ درجه است، اما هرچه قدر بازیکن به حلقه نزدیک تر شود، زاویه بستگی به اساس اندازه بدن (سایز) بازیکن پیدا می کند. گاهی در یک شوت سه گام از زیر حلقه زاویه پرتاب ۹۰ درجه خواهد بود.

■ در تدبیر سرعت دویدن به «اندازه حرکت» توجه به این نکته اهمیت دارد: اندازه حرکت (momentum) متحرک (بازیکن بسکتبال) حاصل ضرب وزن وی در سرعت آن است، بنابراین حاصل ضرب سرعت اولیه دویدن بازیکن و بعد اجرای گامها ضرب در وزن وی می‌تواند بر «اندازه حرکت» وی در بالا رفتن به سمت حلقه مؤثر باشد که بازیکن با کوبیدن نرم پای تیک‌آف می‌تواند به این اندازه حرکت دست پیدا کند. در آموزش کافی است که به سرعت مطلوب در حین دویدن و گامها و همچنین وارد کردن نیروی مناسب به زمین با پای تیک‌آف تأکید کنید.

پاس دادن^۱

■ هنرجویان می‌توانند در جدول ۴ ص ۲۶۸ کتاب درسی، نظرات مختلفی ارائه دهند و با توجه به تنوع کتب بسکتبال از نظر فهرست تکنیک‌های بسکتبال و اولویت بندی آنها، در واقع هیچ نظری اشتباه نیست. آنچه اهمیت دارد استدلال افراد برای فهرست بندی است.

■ در مورد استدلال آموزش سه نوع پاس سینه (دو دست و یک دست، در حال حرکت و دو دست بالای سر) و عدم آموزش سایر پاس‌ها در این کتاب، باید گفت که هنرجویان فارغ‌التحصیل بدون اخذ مدرک درجه ۳ مربی‌گری فدراسیون، صرفاً ممکن است با کودکان و نهایتاً نوجوانان کار کنند و آموزش پاس‌های پیچیده‌تر نظیر پاس‌های زمینی و هوک، و یا پاس‌های قدرتی مثل بیس‌بال برای کودکان و نوجوانان توصیه نمی‌شود و تأکیدات آموزشی بیشتر بر روی حرکات ساده و اصلی‌تر بسکتبال است.

در آموزش کلیه تکنیک‌ها، و به‌خصوص پاس‌ها، تأکید بر follow - through، یا به عبارتی ادامه حرکت تا رسیدن کامل توپ به نقطه هدف، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

گول زدن‌ها

■ نکته مهم در اجرای مؤثر گول‌ها، توجه به جابه‌جایی مرکز ثقل است. مدافعان تمرکز خود را به جای اندام‌های بدن بر روی مرکز ثقل قرار می‌دهند، زیرا هیچ فردی تا وقتی مرکز ثقل خود را حرکت ندهد، از جای خود حرکت نمی‌کند. هر چند که دست‌ها، پاها، سر را حرکت دهد. بنابراین ضمن تلاش برای اجرای واقعی حرکت با جابه‌جایی گول زنده مرکز ثقل، به حفظ تعادل خود توجه کنید.

■ به هنرآموزان توصیه می‌شود برای تکمیل جدول‌های تکنیکی کتاب درسی به کتاب مرجع بسکتبال فنی و حرفه‌ای تألیف مؤلف مراجعه کنند.

ربانند کردن

■ فرود در ربانند تهاجمی لزوماً نیاز به خمیدگی زیاد زانوها و پایین آوردن کامل باسن ندارد، این کار موجب صرف وقت زیاد و برتری یافتن مدافعان می‌شود. خم شدن زانوها در حدی باشد که فرد برای شوت مجدد تعادل کافی داشته باشد.

■ در حین «اجرای سد کردن مسیر مهاجم»، به مدافعان توجه کنید که بدون ارتکاب تخلف، آنها را با دست به صورت منقطع چک^۱ کنند.

بهترین عمل بعد از ربانند دفاعی معمولاً استفاده از ارسال «پاس به سمت خطوط کناری آ» می‌باشد.

دفاع فردی

■ Sliding یا لغزیدن و سر خوردن در پای دفاع، جهت کاهش مناسب اصطکاک بسیار مهم است. پای دفاع نه به صورت جهشی (عدم وجود اصطکاک بین کف کفش و کفپوش زمین) و نه به صورت کشیدن پا روی زمین (ایجاد حداکثر اصطکاک) انجام شود. لغزیدن در پای دفاع بین این دو حالت است.

■ هر چه وزن بازیکن بیشتر باشد نیروی اصطکاک بیشتر بوده و بازیکن باید از کشیدن پاها در حین دفاع جداً پرهیز کنید.

■ هر چه وزن بازیکن کمتر باشد نیروی اصطکاک کمتر بوده و بازیکن باید از جهش پاها در حین دفاع جداً پرهیز کنید.

■ نکته اصلی در دفاع‌های فردی، توجه عمیق و دقیق به خطوط فرضی زمین است.

فصل ۵

استاندارد فضا و تجهیزات

این درس در فضای کلاس، سالن‌های تخصصی و مرتبط با رشته ارائه می‌شود.

در مورد استاندارد فضا و چیدمان تجهیزات آموزشی درس به استانداردهای تعیین شده رشته و سازمان نوسازی مدارس، توجه شود.

مقررات ایمنی سالن‌های هنرستان

هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش به واسطه فعالیت‌های کارگاهی، با سایر مدارس عادی تفاوت‌هایی دارند که نیاز به توجه بیشتر عوامل اجرایی واحدهای آموزشی و مدیریت آموزش و پرورش دارد. امید است همکاران گرامی با احساس مسئولیت و تدبیر لازم همراه با هوشیاری کامل و کسب اطلاع از محیط کاری خود از بروز حوادث غیرمترقبه که منجر به خسارات جانی و مالی می‌گردد، با توجه به نکات زیر جلوگیری نمایند.

۱ آشنا نمودن عوامل اجرایی آموزشگاه به آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها و سایر مقررات و قوانین مربوط به وظایف آنان.

۲ تذکر وظایف و تکالیف شرعی و اسلامی کارکنان در حفاظت از بیت‌المال و اتخاذ تدابیر لازم در حفظ و حراست اموال واحد آموزشی و جلوگیری از هرگونه اسراف، در خریده‌ها و مصرف مواد.

۳ حفظ و نگهداشت ساختمان واحد آموزشی از نظر استحکام، مسائل ایمنی، تأسیسات، محوطه و ابزار و وسایل و غیره

۴ بازدید و کنترل پنجره‌ها، درها، فلکه‌ها، شبکه‌های روشنایی، حرارتی، آبرسانی، گازرسانی، و سایر اموال و تأسیسات واحد تحت نظر در پایان ساعت اداری و حصول اطمینان از بسته بودن یا باز بودن و یا روشن و خاموش شدن آنها.

۵ جلوگیری از ورود افراد ناشناس و جلوگیری از خروج غیرمجاز، اموال، اشیاء، مواد اولیه از قبیل لوازم و تجهیزات در ساعات اداری و غیراداری از کارگاه.

۶ خارج کردن وسایل اسقاط و فرسوده که استفاده بیشتر از آنها خطرناک می‌باشد.

۷ تأکید بر رعایت اصول ایمنی در کلیه بخش‌های هنرستان به‌ویژه سالن‌های ورزشی.

۸ نظارت بر استفاده صحیح و حفاظت از وسایل تکثیر و واگذاری مسئولیت نگهداری آنها به یکی از کارکنان هنرستان، این‌گونه وسایل باید در اتاقی محفوظ و دور از دسترس عموم نگهداری شود.

۹ حفظ و حراست اموال و تجهیزات ایمنی به‌خصوص در مواقع و ایام تعطیل و بررسی وضع درهای ورودی و خروجی و پنجره‌های ساختمان‌ها و صدور دستور

لازم در جهت رفع نواقص آنها.

۱۰ پیش‌بینی و جلوگیری از بروز آتش‌سوزی (سرکشی به وسایل نفت‌سوز و حرارتی پس از تعطیل کار روزانه) سرقت و آسیب و خرابی حوادث در واحد ساختمانی یا شبکه‌های تأسیساتی و اموال و کالاها و تجهیزات تحت نظر.

۱۱ اطلاع فوری از اتفاقات و حوادث غیرمترقبه نظیر آتش‌سوزی، دزدی، خرابی به مسئولان و انجام اقدامات احتیاطی اولیه.

۱۲ ایجاد عوامل حفاظتی و ایمنی در سالن‌ها، کارگاه و آزمایشگاه و برنامه‌ریزی در جهت آموزش اصول ایمنی و بهداشت.

۱۳ تشکیل کمیته فنی و حفاظتی در کارگاه به منظور جلوگیری از بروز هرگونه خطر احتمالی.

۱۴ نظارت بر پوشیدن لباس کار هنرآموزان و هنرجویان از نظر ایمنی و بهداشت در محیط سالن و کارگاه.

۱۵ برقراری و حفظ نظم در کلاس درس و محیط‌های آموزش عملی (سالن‌ها، کارگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، اردوها، گردش‌های علمی و مؤسسات مورد بازدید).

۱۶ تهیه تابلو برای کلیه کلیدهای سالن‌ها، انبارها، ساختمان‌ها، تأسیسات در محل مناسب در انبار مرکزی.

۱۷ بازدید از اشیاء وسایل و اموال اعم از فنی، اداری، آموزشی و تأسیساتی و غیره و توصیه در حفظ و نگهداری آن به استفاده‌کنندگان.

۱۸ نظارت بر انبار لوازم و میزان موجودی‌های سالن‌ها، کارگاه‌ها و نحوه خرید و مصرف مواد و نیز ترتیب تنظیم دفاتر اموال هنرستان طبق دستورالعمل‌های ابلاغی و به نحوی که دقیقاً متضمن اموال غیراستهلاکی هنرستان در هر زمان باشد.

۱۹ انجام سایر اموری که با رعایت قوانین، آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط در ارتباط کامل با نظم اداری و مالی آموزشگاه باشد.

۲۰ تهیه فرم شناسنامه برای تجهیزات مختلف سالنی، کارگاهی و دستگاه‌های آزمایشگاهی و دیگر وسایل و ابزار کار و غیره.

آیین‌نامه انضباطی و مقررات ایمنی

- ۱ رعایت اخلاق، ادب و احترام و حسن رفتار، مشارکت در فعالیت‌های کارگاهی با هنرجویان.
- ۲ رعایت مقررات آموزشی و تربیتی.
- ۳ حضور به موقع در کارگاه و هماهنگی برای انجام فعالیت‌های آموزشی مربوطه.
- ۴ نظارت و هماهنگی در رعایت بهداشت و نظافت فردی و پاکیزه نگه داشتن محیط کارگاه.
- ۵ استفاده از کفش و لباس مناسب با شئونات اسلامی.
- ۶ خودداری از به کار بردن وسایل تجملی و آرایشی (انگشتر، زنجیر، دستبند و غیره جهت ایمنی در کارگاه‌ها)
- ۷ پوشیدن لباس کار در کارگاه الزامی است (رنگ لباس کار با نظر معاونت فنی می‌باشد).
- ۸ در صورت خسارت به هر وسیله یا هر دستگاهی، هنرجوی مربوطه مقصر شناخته شده و مخارج و تعمیرات و یا خرید آن دستگاه به عهده وی خواهد بود و تا تهیه آن به تشخیص سرپرست کارگاه از انجام کار در کارگاه محروم خواهد شد.
- ۹ نظارت بر اتصال هرگونه وسیله برقی به شبکه برق توسط هنرجویان.
- ۱۰ همراه داشتن تلفن همراه (موبایل) طبق دستورالعمل آموزش و پرورش در محیط کارگاه ممنوع است.
- ۱۱ حفظ خونسردی در صورت بروز هرگونه حادثه در محیط کارگاه برای هنرجویان و رعایت موارد لازم.

فصل ٦

اصطلاحات تخصصی

■ رویکرد برنامه درسی ملی

منظور از این اصطلاح، جهت‌گیری آموزش‌های مدرسه‌ای براساس فلسفه تربیتی نظام حاکم بر جامعه و انتظارات رهبران، مردم و نهادها از برنامه درسی ملی است. این رویکرد، رویکرد فطرت‌گرای توحیدی نام دارد که مقصد عالی آن، شکوفایی گرایش‌های الهی در انسان و تربیت انسان خلیفه‌الله است.

■ دنیای کار

شامل کار مزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار اعم از زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و بنگاه‌های اقتصادی است.

■ محیط کار

موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه بزرگ را شامل می‌شود.

■ بنگاه اقتصادی

محلی که در آن فعالیت‌های اقتصادی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

■ صلاحیت حرفه‌ای

مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به سطح، نوع و وسعت آنها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد.

■ آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای (TVET)

آموزش و تربیت در قلمرو دنیای کار جهت زمینه‌سازی، آمادگی، نگهداشت و ارتقای شغلی و حرفه‌ای را گویند. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای واژه‌ای جامع است که به جنبه‌هایی از فرایند آموزشی و تربیتی، دربرگیرنده مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها و مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها را در بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، علاوه بر آموزش عمومی، ارجاع و اطلاق می‌شود. این واژه اعم از آموزش فنی و حرفه‌ای رسمی، غیررسمی، و سامان‌نیافته است. همچنین این آموزش‌ها شامل طیف وسیعی از فرصت‌های توسعه مهارت‌ها است که با بافت‌های ملی و محلی هماهنگ می‌گردد. یادگیری برای یاد گرفتن و رشد سواد و مهارت‌های محاسبه، مهارت‌های عرضی (غیرفنی) و مهارت‌های شهروندی نیز از مؤلفه‌های جدایی‌ناپذیر آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای می‌باشند.

■ شغل (Job)

واژه شغل «استخدام شدن برای خدمت و یا برای مدتی خاص» می‌باشد. شغل مربوط به زمان و فرد کارفرما است. شغل مجموعه‌ای از کارها و وظایف مشخص است که در یک جایگاه خاص تعریف می‌شود. یک شخص ممکن است در یک حرفه در زمان‌های گوناگون مشاغل متفاوت داشته باشد.

■ حرفه (Occupation)

مجموعه‌ای از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد. حرفه مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی است. استاندارد حرفه‌ای، حداقل‌های مورد انتظار دنیای کار در یک حرفه را نشان می‌دهد. حرفه مرتبط با فرد و نقش وی در بازار و دنیای کار است (مانند حسابدار، خانه‌دار، جوشکار، پرستار، مهندس ساختمان). اکثر حرفه‌ها در بخش‌های مختلف وجود دارد درحالی‌که برخی از حرفه‌ها (مهندس معدن) مربوط به بخش خاصی است. یک حرفه مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد.

■ وظیفه (Duty)

وظیفه عبارت است از مسئولیت و نقش اصلی مشخصی را که در یک جایگاه شغلی یا حرفه برای شخص در نظر می‌گیرند. برای مثال از وظایف اصلی یک تعمیرکار خودرو می‌توان به تعمیر سیستم مولد قدرت، تعمیر سیستم انتقال قدرت و ... اشاره کرد. از تکنسین میکاترونیک انتظار می‌رود نگهداری و تعمیرات سیستم‌های کنترل عددی را به عنوان وظیفه انجام دهد.

■ تکلیف کاری (Task)

یک تکلیف کاری فعالیت مشخصی است که دارای ابتدا و انتها می‌باشد و شامل مراحل منطقی است. معمولاً هر وظیفه به چندین تکلیف کاری تقسیم می‌شود. به‌طور مثال یکی از وظایف تکلیف کاری وظیفه «تعمیر سیستم مولد قدرت»، تنظیم سیستم جرقه می‌باشد.

■ شایستگی^۱

مجموعه‌ای اثبات شده از دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز جهت انجام یک تکلیف کاری، براساس استاندارد را، شایستگی گویند. شایستگی‌ها در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سه دسته شایستگی‌های فنی، غیرفنی و عمومی تقسیم می‌شوند.

۱- Competency

■ سطح شایستگی انجام کار

صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطح صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، انجام هر کار ممکن است با تکلیف مشخصی در محیط کار مورد انتظار باشد. سطح کیفی شناخته شده از یک شخص در محیط کار را سطح شایستگی مورد انتظار و نیاز گویند. سطح شایستگی انجام کار معیار اساسی ارزشیابی می‌باشد. در بین کشورهای مختلف نظام سطح‌بندی شایستگی گوناگونی وجود دارد اما نظام چهار سطحی معمول‌ترین آنها به نظر می‌رسد.

■ چارچوب صلاحیت ملی (NQF)

چارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌های در سطوح و انواع مختلف را به صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌های توافق شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش ارزش ویژه‌ای داده می‌شود. زمان و مکان یادگیری ارزش کمتری دارد.

■ سطح صلاحیت (Level of Qualification)

سطح صلاحیت عبارت است از سطح حرفه یا شغلی در چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی که تکالیف کاری باید در آن طراحی و تدوین گردد. نظام‌های سطح‌بندی گوناگونی در بین کشورها وجود دارد، سطح صلاحیت مهندسی (حرفه‌ای) پنج در نظر گرفته شده است که به طبع آن تکنسین فنی یا حرفه‌ای دارای سطح چهار می‌باشد. صلاحیت حرفه‌ای در اروپا EQF به ۸ سطح تقسیم‌بندی شده است.

■ برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای

برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردهای دنیای کار، اهداف، محتوا، روش‌ها، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات، زمان، فضا، استاندارد شایستگی‌ها، مواد آموزشی، استاندارد ارزشیابی است که دانش‌آموز (هنرجو)، کارآموز یا مربی را برای رسیدن به آن اهداف در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هدایت می‌نماید. دامنه شمول برنامه درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دنیای کار و دنیای آموزش را در برمی‌گیرد.

معمولاً در نظام‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشورها سه نوع استاندارد، متصور می‌شوند:

1 استاندارد شایستگی حرفه‌ای

شایستگی یا مهارت، که توسط متولیان صنعت، بازار کار و اتحادیه‌ها، صنوف و ... تهیه می‌شود. در این استاندارد، وظایف، کارها و صلاحیت‌های هر شغل یا حرفه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲ استاندارد ارزشیابی

براساس استاندارد شایستگی حرفه‌ای و دیگر عوامل مؤثر توسط گروه‌های مشترکی از حوزه‌های گوناگون تهیه می‌شود و منجر به اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد.

۳ استاندارد آموزشی (برنامه درسی)

براساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارائه‌دهندگان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تهیه می‌گردد. در این استاندارد و اهداف دروس، محتوا، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات آموزشی و ... در اولویت قرار دارد.

■ آموزش مبتنی بر شایستگی

رویکرد در آموزش فنی و حرفه‌ای است که تمرکز بر شایستگی‌های حرفه‌ای دارد. شایستگی‌ها را به‌عنوان پیامدهای آموزشی در نظر می‌گیرد و فرایند نیازسنجی، طراحی و تدوین برنامه درسی و ارزشیابی براساس آنها انجام می‌شود. شایستگی‌ها می‌توانند به شایستگی‌های فنی (در یک حرفه یا مجموعه‌ای از حرفه‌ها) غیرفنی و عمومی دسته‌بندی شوند. رسیدن فراگیران به حداقلی از همه شایستگی‌ها به‌عنوان هدف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این رویکرد مورد توجه قرار می‌گیرد.

■ استاندارد شایستگی حرفه

استاندارد شایستگی حرفه تعیین‌کننده فعالیت‌ها، کارها، ابزارها و شاخص‌هایی برای عملکرد در یک حرفه می‌باشد.

■ هویت حرفه‌ای

برایند مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین به دلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

■ گروه تحصیلی - حرفه‌ای (چندرشته‌ای تحصیلی - حرفه‌ای)

چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای که درکنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیر را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت براساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی - حرفه‌ای به‌صورت منطقی یاری می‌رساند. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم‌خانواده، غیرهم‌خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب و کار باشد. گروه‌بندی تحصیلی - حرفه‌ای باعث شکل‌دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد.

■ رشته تحصیلی - حرفه‌ای

مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت براساس آن اجرا و ارزشیابی می‌گردد.

■ اهداف توانمندسازی

اهداف توانمندسازی اهدافی است که براساس شایستگی‌ها، استاندارد عملکرد و اقتضائات یاددهی - یادگیری جهت کسب شایستگی‌ها توسط هنرجویان تدوین می‌گردد. اهداف توانمندساز با توجه به رویکرد شکوفایی فطرت شامل پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط متربی با خود، خدا، خلق و خلقت است که با محوریت ارتباط با خدا تعریف، تبیین و تدوین می‌شود. با توجه به اینکه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی فرایند تکوین و تعالی هویت حرفه‌ای متربیان است و هویت متربیان برابند نوع ارتباط آنان با خدا، خود، خلق و خلقت می‌باشد، بنابراین اهداف تربیت با توجه به این عرصه‌ها قابل تبیین خواهد بود، این عرصه‌ها به‌گونه‌ای جامع، یکپارچه و منطقی کلیه ساحت‌های تربیتی را دربرمی‌گیرد.

■ یادگیری یک پارچه و کل نگر

یادگیری همه‌جانبه، یادگیری یک موضوع از ابعاد مختلف، در برنامه درسی ملی به ارتباط عناصر اهداف درسی و تربیتی و عرصه‌های چهارگانه گفته می‌شود.

■ یادگیری

فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یادگیرنده، یادگیری ممکن است از طریق تجربه عینی (از طریق کار، تمرین و ...) به صورت نمادین (از طریق اشکال، اعداد و نمادها)، به شیوه نظری (توضیحات کلی) یا به شیوه شهودی (ذهنی یا روحانی) صورت گیرد.

■ فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته

فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته براساس اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای طراحی می‌گردد. در تدوین فعالیت‌های یادگیری در دروس مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای براساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری، دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب فعالیت‌های یاددهی - یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه‌های یادگیری به‌منظور تحقق شایستگی‌ها براساس اصولی از قبیل تقویت انگیزه هنرجویان، درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی دنیای کار و فعال نمودن هنرجویان استوار است.^۱

۱- ساحت‌های تعلیم و تربیت براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، عبارت‌اند از: اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، زیباشناختی و هنری، اقتصادی و حرفه‌ای و علمی و فناورانه.

■ محتوی

محتوای آموزشی مبتنی بر اهداف توانمندساز و فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته می‌باشد. محتوا مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و تربیتی و سازگار با آموزه‌های دینی و قرآنی، مجموعه‌ای منسجم و هماهنگ از فرصت‌ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر و عرصه‌ها را به صورت پیوسته فراهم می‌آورد. همچنین محتوای مفاهیم و مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی مبتنی بر شایستگی‌های مورد انتظار از هنرجویان است و برگرفته از یافته‌های علمی و معتبر بشری می‌باشد. تناسب محتوا با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی‌های روان‌شناختی هنرجویان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش از الزامات محتوا است.

■ بسته تربیت و یادگیری

بسته تربیت و یادگیری، به مجموعه‌ای هماهنگ از منابع، مواد و رسانه‌های آموزشی اطلاق می‌شود که در یک بسته واقعی یا به صورت اجرایی هماهنگ با نشان و برند مؤسسه تولیدکننده تهیه و برای یک یا چندپایه تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حال حاضر با گسترش فناوری‌های نوین و ICT، بسته آموزشی با نرم‌افزارهای آموزشی، لوح فشرده و سایت‌های اینترنتی تکمیل می‌شود. طراحی و تهیه بسته یادگیری براساس ماکت بسته تربیت و یادگیری انجام می‌پذیرد. بسته تربیت و یادگیری می‌تواند شامل گسترده‌ای از منابع و رسانه‌های آموزشی یا حاوی تعدادی کتاب و کتابچه، برگه‌های کار، لوح فشرده، فیلم آموزشی و حتی برخی وسایل کمک آموزشی و ابزارها باشد. در کنار بسته سخت افزاری، استفاده از امکانات نرم‌افزاری و اینترنت نیز می‌تواند به تکمیل یک بسته آموزشی کمک کند. می‌توان بسته تربیت و یادگیری را به دو گروه کلی شامل منابع اصلی و منابع تکمیلی تقسیم نمود.

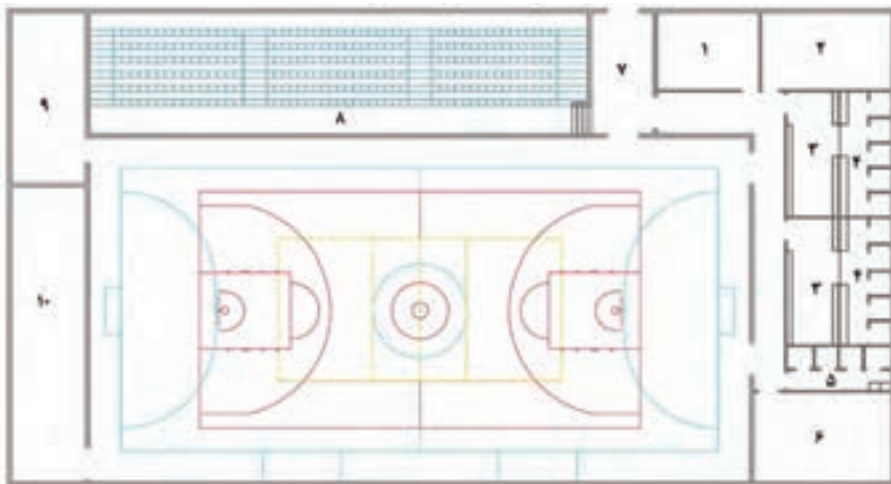
■ منابع اصلی شامل

- ۱ کتاب درسی
- ۲ کتاب راهنمای هنرآموز
- ۳ کتاب همراه هنرجو

■ لذا بسته تربیت و یادگیری شامل

۱ کتاب درسی	۲ راهنمای هنرآموز	۳ کتاب همراه هنرجو
۴ کتاب تمرین	۵ نرم‌افزار هنرجو	۶ فیلم هنرجو
۷ فیلم هنرآموز		

ساختار سالن‌های سرپوشیده

- ۳- ورودی و خروجی رختکن
- ۶- نمازخانه
- ۹- اتاق وسایل (انبار)

- ۲- کمک‌های اولیه و پزشک
- ۵- سرویس بهداشتی و دوش
- ۸- جایگاه تماشاچیان

- ۱- مدیریت
- ۴- رختکن
- ۷- راهرو
- ۱۰- سالن مجهز به تشک

منابع و مآخذ

- ۱ اسمعیلی، مهدی، طراحی و تدوین فرایند برنامه‌ریزی درسی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش، ۱۳۹۰.
- ۲ اسمعیلی، مهدی، «آموزش مبتنی بر شایستگی»، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، ۱۳۸۹.
- ۳ اسمعیلی، مهدی، «برنامه درسی کل‌نگر»، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، ۱۳۹۰.
- ۴ اسمعیلی، مهدی، «شایستگی‌های غیرفنی دنیای کار»، همایش بین‌المللی مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۸۹.
- ۵ آزاد، ابراهیم، «چارچوب صلاحیت حرفه‌ای»، سازمان فنی و حرفه‌ای، ۱۳۸۸.
- ۶ احدیان، محمد و محرم آقازاده، راهنمای کاربردی روش‌های نوین تدریس، تهران، آئین، ۱۳۷۸.
- ۷ شعبانی، حسن، روش‌ها و فنون تدریس، انتشارات سمت، ۱۳۸۲.
- ۸ شعبانی، حسن، مهارت‌های آموزشی و پرورشی: روش‌ها و فنون تدریس (جلد ۱)، انتشارات سمت، ۱۳۹۱.
- ۹ اردستانی، عباس، «آمادگی جسمانی»، تهران، گویش نو، ۱۳۹۰.
- ۱۰ گروه مؤلفان، کتاب توسعه مهارت‌های حرکتی با توپ، انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، ۱۳۹۶.
- ۱۱ والیبال پیشرفته (تاکتیک‌ها و استراتژی‌ها)، مؤلف جواد مهرگان کمیته آموزش و پژوهش فدراسیون.
- ۱۲ آموزش والیبال: جوئل دیبرینگ مترجم: رضا قائمی ناشر: معیار علم، سال انتشار، ۱۳۸۵.
- ۱۳ والیبال کتاب جامع تألیف: باب میلر ترجمه: کیوان مهری نوبت چاپ: دوم - ناشر: بامداد کتاب، ۱۳۸۹.
- ۱۴ تمرینات والیبال تألیف: کاترین بارت، آنجی لینکراند ترجمه: علی میرعابدی، کیوان مهری، سیده شلیر حسینی انتشارات: عصر انتظار حسینی، ۱۳۹۰.
- ۱۵ داداش ضیایی، رضا، «آموزش نوین و الفبای مدرن والیبال»، انتشارات تلاش.
- ۱۶ آموزش گام‌به‌گام والیبال (تکنیک‌ها، تاکتیک‌ها و قوانین) نویسنده: استاد کیث نیکولز مترجم: محمدتقی ولی ناشر: سپهر اندیشه.
- ۱۷ آموزش گام‌به‌گام والیبال / مؤلف: باربارا ویرا، مترجم: رحیم زندی.
- ۱۸ آموزش والیبال پدیدآورندگان: جورج بولمان، مترجم: محمد همت‌خواه ناشر: عصر کتاب.
- ۱۹ جعفریان، نصرالله، مقررات داوری بسکتبال برای زنان و مردان. انتشارات صدر، ۱۳۷۷.
- ۲۰ بسکتکین، امیر، مهارت‌های اساسی در بسکتبال، انتشارات سیرنگ، چاپ اول، ۱۳۶۱.
- ۲۱ بسکتکین، امیر، بازی‌های مینی بسکتبال، انتشارات فدراسیون بسکتبال، چاپ اول.
- ۲۲ فراهانی جلالی، مجید، آموزش بسکتبال برای دانش‌آموزان و نوجوانان، انتشارات وزارت آموزش و پرورش، چاپ اول، ۱۳۷۱.

- ۲۳ نعمت پور، ناصر، آموزش و مجموعه‌ای از تمرینات بسکتبال، انتشارات فدراسیون بسکتبال، ۱۳۶۱.
- ۲۴ نوربخش، حسن و جعفریان، نصرت‌الله، قوانین بین‌المللی بسکتبال، انتشارات فدراسیون بسکتبال، ۱۳۵۷.
- ۲۵ هادوی، فریده، اصول حمله در بسکتبال، انتشارات فدراسیون بسکتبال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۷.
- ۲۶ هادوی، فریده، بسکتبال ۱، دفتر تألیف و برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۸۷.
- ۲۷ زندی پور، علی، تمرینات پایه و مهارتی، انتشارات آونگ، تهران، ۱۳۹۲.
- ۲۸ زندی پور، علی، ۵۰ راه رسیدن به گل در فوتسال، انتشارات علم و حرکت، تهران، ۱۳۹۱.
- ۲۹ زندی پور، علی، تمرینات دروازه‌بانی در فوتسال، انتشارات حتمی، تهران، ۱۳۹۰.
- ۳۰ زندی پور، علی و لک، رضا، تمرینات پیشرفته در فوتسال، انتشارات آونگ، تهران در دست چاپ.
- ۳۱ چراغپور، جلال، فوتبال، قواعد، آموزش از راه دور، تهران، کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۷.
- ۳۲ جلالی فراهانی، مجید، اقبالی، مسعود، فوتبال، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، تهران، ۱۳۹۴.

- ۳۳ Domhoff, Habil M. Programme International Course Basketball, 1989.
- ۳۴ Rauchmaul, H. Orogramme International Coaching Course Basketball, 1989.
- ۳۵ Wotten, Morgan. Coaching Basketball Successfully. Leisure Press. 1992.
- ۳۶ National Coaching Certification Program. Basketball canada. level 1 Technical.
- ۳۷ Team Handbal «Step to Succعاء», Reita E.Clanton, Mary Phil Dwight, 1987, Human Kinetics.
- ۳۸ Basic Handbal «Methods/Tacticts/TechniQue By JanuszCzerwinski and Frantisek Taborsky, 2000, Uropean Handball Federation.
- ۳۹ Lino Cervar, The Future of Handball. August, 2015.
- ۴۰ Physical Education Learning Packets, Team Handboll, 2005, The Advantage Press, Inc.
- ۴۱ EHF Conference «Handball at School». 2006.
- ۴۲ 14- BASIC HANDBALL - The traditional game, EHF.
- ۴۳ Basic Handball Execises for Schools, EHF.

هنرآموزان محترم، می‌توانند نظرهای اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران -

صندوق پستی ۴۸۷۴ / ۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام‌نگار tvoccd@roshd.ir ارسال نمایند.

وب‌گاه: www.tvoccd.medu.ir

دخترتالیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

